

SOCIALE VEILIGHEID HELIOS

2023-2024

Gedragcodes en handleidingen

Bestuur 100

Brechtje van der Brug
Renske Seubring
Anouk Ros
Nikki Kok

Studievereniging Helios
Helios-fgw@uva.nl

Voorwoord

Om de sociale veiligheid van onze leden te waarborgen, willen wij ervoor zorgen dat commissiewerk voor en deelname aan evenementen van Helios een veilige ruimte biedt voor persoonlijke groei, ontwikkeling en plezier, waarbij welzijn, waardigheid en respect voor individuen op de voorgrond staan. Wij rekenen hieronder alle evenementen, vergaderingen en andere samenkomsten georganiseerd door Helios. Dit omvat, maar is niet gelimiteerd tot: borrels of feesten, educatieve- of recreatieve evenementen en bestuurs- of commissievergaderingen. Dit willen wij bereiken door een systeem met vertrouwens(contact)personen op te stellen. Ook zullen wij toestemming vragen voor de verspreiding van beeldmateriaal en het benoemen van persoonlijke informatie (bijv. namen) van de leden op onze online platforms. Posten uit naam van Helios zal enkel en alleen via de commissaris PR van het huidige bestuur gaan.

Wij willen een omgeving creëren waarin pesten, intimidatie en seksuele intimidatie niet getolereerd wordt, in welke vorm dan ook. De vereniging wil de veiligheid van de leden waarborgen en verzekeren. Aan de hand van het vastleggen van standaardgedrag en het verduidelijken van rollen en verantwoordelijkheden in deze handleiding, willen wij een richtlijn geven aan diegenen die zich in een situatie bevinden waarbij zij onzeker zijn over hun veiligheid binnen de vereniging. Ook willen wij procedures vastleggen voor het melden van pesten en (seksuele) intimidatie, evenals de mogelijke gevolgen die daaraan verbonden zijn.

Daarnaast ontwikkelt Helios dit jaar een systeem waarbij één intern vertrouwenscontactpersoon wordt aangewezen binnen het bestuur van de vereniging en er opties worden geboden voor contact met vertrouwenspersonen van de Universiteit van Amsterdam. Deze zijn altijd te benaderen, ook als het niet om Helios gerelateerde zaken gaat, maar op de website van Helios zal vermeld worden welke van deze vertrouwenspersonen door Helios benaderd zijn voor deze rol en hebben ingestemd. Deze vertrouwenspersoon zal voor de leden benoemd worden als "Extern Vertrouwenspersoon" en is een persoon buiten Helios zonder intieme persoonlijke relaties met mensen uit het huidig of voorgaand bestuur. Dit is essentieel om belangenverstrengelingen tegen te gaan. De rol van intern vertrouwenscontactpersoon zal dit collegejaar vervuld worden door voorzitter Brechtje van der Brug.

De vertrouwenscontactpersonen zullen handelen naar de gedragscode die hieronder uiteengezet wordt, waarbij ook gesproken zal worden over vertrouwelijkheid en anonimiteit. De vertrouwenspersonen van de UvA hebben daarnaast ook een officiële training gehad.

Wij vragen elk individueel lid om ongepast gedrag tegen te gaan wanneer het wordt waargenomen (of het nu gaat om pesterijen of intimidatie). Dit betekent niet dat leden wordt gevraagd om consequent in te grijpen, maar wel om op elkaar te letten en aan de bel te trekken als dit nodig is. Zware en ernstige incidenten moeten worden gemeld aan de VertrouwensContactPersoon (VCP) of UvA-vertrouwenspersoon volgens de procedure zoals vermeld in de handleiding.

Tot slot zal er een focus liggen op online veiligheid. Hierbij sturen wij een formulier naar onze leden om toestemming te vragen over het maken van beeldmateriaal en het verspreiden hiervan, en het verspreiden van persoonlijke informatie (zoals namen van leden). Binnen de vereniging zullen de afspraken van dit formulier nageleefd worden. Ook zal er bij grote activiteiten, zoals de grote reis, nogmaals gevraagd worden om toestemming voor verspreiding van beeldmateriaal.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Handleiding sociale veiligheid:	4
Basisbeginselen	4
Standaard gedrag	4
Seksuele en/of romantische relaties tussen deelnemers en/of bestuursleden	5
Melding	6
Pesten of (seksuele) intimidatie tijdens een evenement	6
Misbruik tijdens een evenement	6
Melding buiten een evenement	7
Procedure in het geval van ingediende aanklachten aan de VCP	8
Potentieel toepasbare maatregelen	8
Definities	9

Handleiding sociale veiligheid:

Basisbeginselen

- a. Helios streeft ernaar om voor iedereen een veilige en uitnodigende omgeving te zijn en bescherming te bieden aan allen die lid zijn van Helios.
- b. Het welzijn van ieder individu staat op de eerste plaats .
- c. Elke klacht zal serieus en vertrouwelijk behandeld worden; er zullen geen gevolgen zijn voor de indieners. Door een klacht in te dienen, gaat het desbetreffende lid ermee akkoord dat de klacht op waarheid berust.
- d. De privacy van individuen die betrokken zijn bij incidenten zullen te allen tijde worden gerespecteerd; informatie zal alleen vrijgegeven worden wanneer dit strikt noodzakelijk is.
- e. Sancties dienen te allen tijde bij te dragen aan of gericht te zijn op het verbeteren van de situatie in plaats van een vergeldingsdoeleinde te hebben.
- f. Het niet optreden van verantwoordelijken zal consequenties hebben, evenals het indienen van buitenproportionele klachten.
- g. Het beleid is ontwikkeld met het belang van de leden en deelnemers voor ogen.

Standaard gedrag

1. Binnen Helios is er geen plaats voor pesterijen, discriminatie en andere vormen van grensoverschrijdend gedrag, in welke vorm dan ook.
2. Ieder lid of iedere deelnemer van Helios heeft de plicht ernaar te streven dat iedereen gelijk en respectvol wordt behandeld. Iedereen draagt bij aan het creëren van een veilige en uitnodigende sfeer voor iedereen.
3. Helios werkt met een duidelijke instemmingscultuur. Hiermee wordt bedoeld: alles wat geen ja is, is een nee.
4. Om een cultuur te creëren waarin iedereen begrijpt wat hun rol is in het waarborgen van een veilige en respectvolle omgeving voor iedereen, is de eerste stap ervoor te zorgen dat iedereen naar behoren wordt geïnformeerd:
 - a. Het bestuur van Helios moet dit beleid vóór het evenement communiceren en bespreken met de leiding van het evenement. Dit is in de meeste gevallen naar de commissies.
5. Alle bestuursleden zijn verplicht te streven naar het creëren en waarborgen van een veilige en waardige omgeving voor commissieleden. Dit omvat, maar is niet gelimiteerd tot:
 - a. Ervoor zorgen dat individuen zich op hun gemak voelen;
 - b. Het handhaven en bevorderen van een respectvolle houding ten opzichte van persoonlijke verschillen (cultureel of anderszins);
 - c. Het afwijzen van elke vorm van discriminatie en uitsluiting, alsook van vernedering;
 - d. Het ontmoedigen van of ingrijpen bij het waarnemen van druk van gelijken om deel te nemen aan fysieke of seksuele activiteiten met een ander persoon;
 - e. Het creëren van een omgeving waarin pesterijen of intimidatie van welke aard dan ook, niet worden aangemoedigd, noch worden getolereerd.

6. Elk individu zal altijd trachten te handelen om ongepast gedrag tegen te gaan wanneer het wordt waargenomen (of het nu gaat om pesterijen of intimidatie). Dit betekent niet dat leden wordt gevraagd om consequent in te grijpen, maar wel om op elkaar te letten en aan de bel te trekken als dit nodig is. Zware en ernstige incidenten moeten worden gemeld aan de VCP of vertrouwenspersoon volgens de procedure zoals hieronder bij artikel 1 tot en met 23 uiteengezet, onder “Melding”. In het vervolg van dit document zullen we de focus leggen op de interne VertrouwensContactPersoon, maar het staat de leden vrij naar een UvA vertrouwenspersoon te stappen.

Seksuele en/of romantische relaties tussen deelnemers en/of bestuursleden

7. Alle leden, deelnemers en bestuursleden moeten de nationale wetten betreffende de leeftijdsgrens voor seksuele meerderjarigheid naleven.
8. Geen enkele deelnemer mag het initiatief nemen tot of zich inlaten met enige romantische, intieme of seksuele activiteit met een andere deelnemer die:
 - a. jonger is dan de leeftijd van seksuele meerderjarigheid;
 - b. niet nadrukkelijk heeft toegestemd met de activiteit;
 - c. niet in staat is toestemming te geven met de activiteit (bijv. intoxicatie door alcohol of drugs, een lichamelijke of geestelijke aandoening die verwarring kan veroorzaken, geestelijke gezondheidsproblemen);
 - d. niet de vrijheid heeft om toestemming te geven (bijv. gedwongen, onder druk gezet of gechanteerd).

Melding

1. Activiteiten als pesten, (seksuele) intimidatie, evenals mishandeling en geweld van elke aard, waarvan men getuige is of dat men heeft meegemaakt, kunnen worden gemeld aan een VCP.
2. Buiten evenementen staat het de individuen vrij om melding te doen bij de VCP over ongepast gedrag wat tijdens een Helios-evenement heeft plaatsgevonden. Het doen van een melding verplicht de melder niet om een formele klacht in te dienen. Hier moet wel naar gevraagd worden vanuit de VCP.
3. Tijdens het hele proces moet de privacy van de betrokkenen worden gerespecteerd. Informatie over het incident en de meldings- of klachtenprocedure mag alleen bekend worden gemaakt wanneer, aan wie en over wie dat nodig is.

Pesten of (seksuele) intimidatie tijdens een evenement

4. Indien gewenst, zal het individu die pesterijen of intimidatie meemaakt of er getuige van is, de vermeende dader benaderen of de VCP vragen dit namens hen te doen. Dit wordt gedaan om te wijzen op het aanstootgevende gedrag en de impact die het op het individu heeft, en om te vragen het gedrag te staken. De VCP moet de dader op dit moment op de hoogte brengen van de mogelijke gevolgen indien het gedrag wordt voortgezet.
5. De VCP moet proberen de zaak ter plaatse op te lossen en met de bedoeling om de kwestie op te lossen. De VCP moet de melder informeren over de mogelijkheid om een klacht in te dienen en de VCP moet het proces uitleggen.
6. Het slachtoffer of de melder van ongepast gedrag mag op geen enkele manier en op geen enkel moment in de procedure onder druk worden gezet om de dader te confronteren of met hen te praten.
7. Indien de VCP van mening is dat sancties van welke aard dan ook op hun plaats zijn, zullen zij een weloverwogen beslissing maken.
8. Voordat er sancties worden opgelegd, zal het advies worden voorgelegd aan het bestuur. Het advies van de VCP is zwaarwegend, maar grote beslissingen, zoals het uitsluiten van een lid van de vereniging, moeten worden voorgelegd aan het gehele bestuur en met een meerderheid worden aangenomen.
9. Als een van de bestuursleden de persoon is die het aanstootgevende gedrag vertoont, of als er - in de ogen van de VCP - een duidelijk belangenconflict is, zal de betrokken persoon uitgesloten worden van het beslissingsproces en enkel op de hoogte gebracht worden van de maatregelen waartoe beslist wordt.

Misbruik tijdens een evenement

10. Hoewel geen enkele lijst volledig kan zijn en waakzaamheid altijd geboden is, kunnen de volgende zaken tekenen van mishandeling zijn:
 1. de deelnemer zegt expliciet dat hij mishandeld is;
 2. de deelnemer maakt een opmerking of stelt een vraag die tot die conclusie leidt;

3. er is geen redelijke of consistente verklaring voor de verwonding van een deelnemer; de verwonding is ongewoon in aard of locatie; er is/zijn een patroon en/of aantal verwondingen;
 4. er is een drastische of significante verandering in het gedrag van de deelnemer.
11. Als er door een deelnemer wordt vermoed dat misbruik heeft plaatsgevonden of zou kunnen plaatsvinden, wordt de bezorgdheid gemeld aan de VCP.
 12. In het geval van misbruik staat het welzijn van het slachtoffer of de slachtoffers centraal. Indien gewenst, worden zij naar een veilige ruimte gebracht (weg van de openbare omgeving en van de dader), kunnen zij gespecialiseerde hulp krijgen (naar het ziekenhuis, naar een therapeut, een klacht indienen bij de politie) en kan er contact worden opgenomen met een ouder of naaste voor steun.
 13. De VCP - of een andere persoon - op het evenement die een melding of klacht over misbruik hoort:
 1. Moet goed luisteren naar de deelnemer, hen geruststellen en een open houding houden;
 2. Moet alle meldingen en klachten serieus nemen;
 3. Mag niet oordelen of er daadwerkelijk misbruik heeft plaatsgevonden;
 4. Mag geen leidende vragen stellen (d.w.z. een vraag die zijn eigen antwoord suggereert);
 5. Moet een voldoende schriftelijk verslag van het gesprek bijhouden. Het verslag moet de datum, tijd en plaats van het gesprek bevatten en de essentie van wat er is gezegd en gedaan door wie en in wiens aanwezigheid. Het verslag moet worden ondertekend door de persoon die het opstelt en moet namen bevatten en geen initialen. Het verslag moet veilig worden bewaard en aan de VCP of de politie worden overhandigd;
 6. Moet de specifieke omstandigheden van de situatie noteren om zo nauwkeurig mogelijk verslag te kunnen uitbrengen aan de VCP of de politie;
 7. Moet uitleggen dat klachten vertrouwelijk zullen worden behandeld, maar dat er geen garantie kan worden gegeven op absolute vertrouwelijkheid;
 8. Alles in het werk zal worden gesteld om de privacy te bewaren, dit houdt in dat alleen personen die van het incident op de hoogte moeten zijn zo nodig beperkte informatie krijgen;
 9. Als de persoon die een klacht hoort geen VCP is, moet worden uitgelegd dat de persoon geen functionerend VCP is. Indien het slachtoffer wil dat er een melding wordt gemaakt of een klacht wordt ingediend, zal dit via de VCP moeten.
 14. Personen die beweren het slachtoffer te zijn van misbruik mogen op geen enkele wijze onder druk worden gezet of worden beïnvloed in hun besluit om de politie of wettelijke ouders/voogden in te lichten.
 15. Indien de persoon die het misbruik heeft meegemaakt, een beroep wenst te doen op speciale hulp (ziekenhuis, therapeut, politie) of wanneer de politie wordt ingelicht, zorgt de VCP ervoor dat diegene wordt begeleid en hulp krijgt aangeboden.

Melding buiten een evenement

16. Meldingen van inbreuken op dit beleid voor gedrag dat buiten een evenement plaatsvindt, kunnen worden gemeld aan de VCP. Indien de aanklager vraagt contact op te nemen met de betrokkenen, hen te wijzen op het overtredende gedrag en de impact ervan op de betrokkenen en hen te vragen het gedrag te staken, zal de VCP dit voorleggen aan het bestuur en vervolgacties aan hen overlaten. De dader moet in dit stadium ook op de hoogte worden gebracht van de mogelijke gevolgen indien hij het gedrag in kwestie voortzet.
17. Het bestuur kan bemiddeling aanbieden aan of verwijzen naar een bemiddelaar voor beide partijen met de bedoeling de kwestie op te lossen op een manier die voor beide partijen comfortabel en bevredigend is.
18. De persoon die het slachtoffer is van dergelijk gedrag of zulk gedrag heeft zien plaatsvinden, kan een klacht indienen bij de VCP.

Procedure in het geval van ingediende aanklachten aan de VCP

19. Het bestuur wijst onderling iemand aan om de van de klager ontvangen informatie te evalueren. Zij zullen de vermeende dader vragen naar hun versie van de situatie en kunnen verdere verduidelijking vragen aan mogelijke getuigen of de VCP.
20. De VCP aan wie het specifieke incident is toevertrouwd, stelt een verslag op dat anoniem wordt voorgelegd aan het bestuur, samen met eventuele voorgestelde sancties.
21. Het incidentenrapport wordt gedeeld met de aanklager en de vermeende dader. Beiden krijgen de mogelijkheid om commentaar te geven op het rapport.
22. Het verslag van het incident wordt, samen met de opmerkingen van de partijen, voorgelegd aan de bestuursleden, die beslissen over de toe te passen maatregelen.
23. Indien een klacht over een bestuurslid gaat, wordt deze buiten de discussie gesteld.

Potentieel toepasbare maatregelen

24. Overtreding van dit beleid zal leiden tot passende disciplinaire maatregelen naar het oordeel van het bestuur van Helios. Maatregelen zullen niet worden toegepast met als hoofddoel te vergelden.

Dergelijke in zwaarte toenemende maatregelen omvatten, maar zijn niet beperkt tot:

- 24.1 een officiële waarschuwing;
 - 24.1.a Bij herhaaldelijke waarschuwingen behoudt het bestuur het recht om verdere sancties toe te passen.
- 24.2 uitsluiting van een type evenement, tijdelijk of definitief (d.w.z. borrels en/of feesten);
- 24.3 uitsluiting van commissiewerk, tijdelijk of definitief;
- 24.4 uitsluiting uit de vereniging, tijdelijk of definitief (d.w.z. geen enkele toegang tot evenementen, uitschrijving van lidmaatschap);
- 24.5 juridische stappen in geval van onwettig gedrag;
- 24.6 overige passende maatregelen die aansluiten op de situatie.

Definities

1. Pesten

- a. Pesten is ongewenste, steeds terugkerende agressiviteit of gedrag gericht op, of resulterend in, het beschadigen, vernederen, ondermijnen of bedreigen van een individu of een groep individuen. Dit veroorzaakt psychische en/of fysieke schade. Pesten gaat vaak gepaard met misbruik of oneigenlijk gebruik van macht en/of gezag (ongeacht of die macht reëel is of als zodanig wordt ervaren), waarbij het doelwit of de doelpersonen moeilijkheden kunnen ondervinden om zich te verdedigen.
- b. Verschillende soorten van pesten:
 - i. Fysiek: het gebruik van fysiek geweld of agressie tegen een ander persoon (bijv. duwen, slaan, inbreuk maken op de persoonlijke ruimte)
 - ii. Verbaal: het gebruik van woorden om iemand mondeling aan te vallen (bijv. uitschelden, beledigen of beledigende opmerkingen maken, schreeuwen)
 - iii. Sociaal: iemand proberen te kwetsen door diegene buiten te sluiten, kwaad te spreken, hen te negeren (bijv. roddelen)
 - iv. Cyberpesten: het gebruik van elektronische middelen om iemand te bedreigen, in verlegenheid te brengen, uit te sluiten of de reputatie te schaden (bijv. het sturen van dreigende berichten, het publiceren van vernederende berichten of foto's van/over een persoon)

2. Discriminatie

- a. Discriminatie omvat ongewenst gedrag dat als doel of gevolg heeft dat de waardigheid van een persoon wordt aangetast, dat een persoon tot slachtoffer wordt gemaakt, wordt vernederd, wordt ondermijnd, wordt bedreigd of dat een vijandige, vernederende of kwetsende omgeving voor een persoon wordt gecreëerd op grond van onder andere:
 - leeftijd;
 - achtergrond (bijv. cultuur, uiterlijke kenmerken);
 - religie;
 - gender;
 - seksuele voorkeur;
 - fysieke of mentale handicap.
- b. Gedrag kan bestaan uit verbale, non-verbale of fysieke agressie of vijandigheid en is niet beperkt tot een medium. Het kan gaan om een eenmalige of herhaalde ongepaste gedraging.
- c. Voorbeelden van discriminatie omvatten, maar zijn niet beperkt tot:
 - i. Verbale intimidatie: grappen, opmerkingen, liedjes;
 - ii. Schriftelijke intimidatie: berichten, teksten, opmerkingen;
 - iii. Activiteiten op sociale media;
 - iv. Fysieke intimidatie: verdringen, duwen, dreigende houdingen of enige vorm van mishandeling;
 - v. Visuele uitingen zoals posters en stickers;
 - vi. Isoleren of uitsluiten van sociale activiteiten

3. Seksueel grensoverschrijdend gedrag

- a. Seksueel grensoverschrijdend gedrag is al het seksuele gedrag dat over de grenzen van een ander heen gaat. Dit kan zowel verbaal als fysiek zijn.

- b. Seksueel grensoverschrijdend gedrag omvat maar is niet gelimiteerd tot:
 - i. Ongewenste seksuele toenadering;
 - ii. Verzoeken om seksuele gunsten;
 - iii. Ongewenste druk of pogingen om romantische of seksuele relaties aan te knopen, hetzij met zichzelf of met derden;
 - iv. Ongewenste opmerkingen over het lichaam of de seksuele activiteiten van een individu;
 - v. Het dreigen met het plegen van een ongewenste seksuele activiteit met een ander individu;
 - vi. Elke vorm van inbreuk op de persoonlijke levenssfeer;
 - vii. Ongewenste fysieke nabijheid of aanrakingen;\
 - viii. Ongewenste grappen of pesterijen van seksuele aard of gebaseerd op gender, vermeende gender of seksuele stereotypen;
 - ix. Andere verbale of fysieke intimidatie van seksuele aard.
 4. Seksueel geweld
 - a. Seksueel geweld betekent elk gedrag of handeling van seksuele aard, die ongewenst is en/of plaatsvindt zonder instemming of begrip van de betrokken personen. Seksueel geweld omvat, maar is niet gelimiteerd tot:
 - i. Verkrachting
 - ii. Aanranding
 - iii. Seksuele activiteit zonder toestemming
 5. Mishandeling
 - a. Mishandeling wordt gedefinieerd als elke handeling waardoor een ander persoon opzettelijk schade of letsel wordt toegebracht. Het omvat fysieke agressie, ongepast gebruik van middelen (bijv. middelen die het bewustzijn veranderen) en seksueel geweld.
 6. Instemmingscultuur
 - a. Een instemmingscultuur is een omgeving die is gebouwd op wederzijdse instemming. Het respecteert iemands beslissingen en autonomie over hun lichaam. Het erkent dat een persoon de enige is die het beste kan bepalen wat die zelf wil en nodig heeft.
 - b. Instemming wordt hierin beschouwd als een constant proces: het kan altijd worden teruggetrokken en moet vrijelijk worden gegeven. Alles wat geen ja is, is een nee.
 - i. Anonimiteit van de melder wordt hierbij in acht genomen.
 - c. Er worden geen maatregelen genomen zolang de persoon in kwestie dat niet wil, behalve als het een levensbedreigende situatie betreft.
 7. Definities
 - Met 'leden' wordt iedereen bedoeld die een lidmaatschap bij Helios heeft.
 - Onder 'bestuursleden' valt iedereen die op dat moment opereert als het bestuur van Helios.
 - 'Deelnemers' omvat iedereen die een evenement van Helios bijwoont.
 - 'Melden' betekent het onder de aandacht brengen van een ervaring (waar men getuige van is geweest of die men rechtstreeks mee heeft gemaakt) aan een VertrouwensContactPersoon (VCP) of aan een vertrouwenspersoon van de UvA. Melding kan gedaan worden om namens het slachtoffer door een interventie door het bestuur het schadelijke gedrag te laten stoppen. Het kan ook dienen om een bepaalde gedragslijn in kaart te brengen, zodat de VCP of

het bestuur op de hoogte is van een mogelijke behoefte aan systematische actie.

- Het 'indienen van een klacht' leidt tot het starten van een formele klachtenprocedure als bedoeld in artikel 19 tot en met 23 van het beleid. Alleen een persoon die het schadelijke gedrag ondergaat, kan een klacht indienen.